

Sygn. akt III Ca 1692/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Andrzej Dyrda (spr.)

Sędzia SO Anna Hajda

SR (del.) Roman Troll

Protokolant Kamil Cieszkowski

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. K. (1)

przeciwko K. K. (2)

o dopuszczenie do współposiadania rzeczy wspólnej

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 20 maja 2015 r., sygn. akt I C 1657/14

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

S SR (del.) Roman Troll SSO Andrzej Dyrda SSO Anna Hajda

UZASADNIENIE

Powódka K. K. (1) wniosła pozew przeciwko K. K. (2) o „umożliwienie korzystania z samochodu osobowego marki M. (...) rok produkcji 1995, samochodu V. (...) rok produkcji 1986, przyczepy kempingowej (...) i przyczepy towarowej lekkiej N., których na podstawie wspólności majątkowej jest właścicielem wspólnie z mężem K. K. (2)” oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. Wskazała, że została pozbawiona dostępu do przedmiotowych pojazdów, które stanowią wspólną własność stron. Pozwany przywłaszczył sobie kluczyki oraz dowody rejestracyjne, a z samochodów i pojazdów korzysta wyłącznie sam. Poza przyczepą kempingową powódka nie wie nawet, gdzie są przechowywane.

Precyzując pozew pismem z dnia 23 czerwca 2015 roku powódka wskazała, że chce korzystać: 1) z samochodu osobowego marki M. rok 95 począwszy od lipca 2014 roku przez okres dwóch tygodni I połowy lipca 2014 roku. Następnie w każdym kolejnym miesiącu powódka chce korzystać z samochodu przez pierwsze dwa tygodnie każdego miesiąca, 2) z samochodu marki V. (...) powódka chce korzystać przez cały miesiąc lipiec 2014 roku, a następnie w każdy kolejny miesiąc przez ostatnie dwa tygodnie każdego miesiąca, 3) z przyczepy kempingowej (...) od sierpnia 2014 roku przez pierwszy tydzień każdego miesiąca, 4) z przyczepy towarowej N. od lipca 2014 roku przez pierwsze

dwa tygodnie każdego miesiąca, przy czym wskazał, że wnosi o wydanie przez pozwanego kluczyków do tych pojazdów, wskazując, że miejscem odbioru i odstawienia pojazdów może być parking przed lokalem mieszkalnym stron w G. przy ul. (...).

Postanowieniem z dnia 20 października 2014 roku zwolniono powódkę od kosztów sądowych w części – od opłaty od pozwu.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniósł, że powódka przedmiotowymi samochodami faktycznie nie władała, nie dokonywała za nie żadnych opłat, nie zajmowała się dokonywaniem przeglądów technicznych czy innych czynności związanych z bieżącym użytkowaniem pojazdów. Wskazał na przepis art. 346 k.c., podnosząc brak możliwości ustalenia zakresu posiadania współposiadaczy. Brak jest możliwości jednoczesnego i zgodnego współposiadania pojazdu przez obu współposiadaczy. W ocenie pozwanego przyczyną złożenia pozwu jest konflikt małżeński, nie zaś rzeczywista chęć władania przedmiotowymi pojazdami. Powódka nie wyrażała bowiem woli władania tymi pojazdami przed konfliktem stron. Wskazał również, iż toczy się między stronami sprawa o rozwód.

Na rozprawie w dniu 25 lutego 2015 roku powódka podniosła, że uprawnienia swoje wywodzi z prawa własności. Wskazała, że strony są współwłaścicielami przedmiotowych pojazdów. Sprecyzowała żądanie pozwu w ten sposób, że wniosła o dopuszczenie jej do współposiadania przedmiotowych pojazdów poprzez udostępnienie jej do wyłącznego korzystania: a) samochodu osobowego M. przez dwa pierwsze tygodnie każdego miesiąca; b) samochodu V. kemping przez dwa ostatnie tygodnie każdego miesiąca; c) przyczepy kempingowej przez pierwszy tydzień każdego miesiąca; d) przyczepy towarowej przez pierwsze dwa tygodnie każdego miesiąca a poza tym podtrzymała wnioski zawarte w piśmie z dnia 23-06-2014 roku.

Na rozprawie w dniu 6 maja 2015 roku pozwany wskazał, że żądanie pozwu jest niezgodne z zasadami współzycia społecznego, bowiem między stronami toczy się wiele spraw sądowych i wynikają one z konfliktu, a powódka kieruje powództwa o dopuszczenie do współposiadania różnych pojazdów, w tym samym czasie. Powództwa ewoluują od ochrony posesoryjnej do petytoryjnej.

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 20 maja 2015 roku nakazał pozwanemu K. K. (2) dopuszczenie powódki K. K. (1) do współposiadania samochodu osobowego marki M. nr rej. (...) poprzez udostępnienie powódce tego pojazdu do wyłącznego korzystania przez pierwsze dwa tygodnie każdego miesiąca to jest od 1 do 14 dnia każdego miesiąca, w tym wydanie powódce w dniu 1 każdego miesiąca kompletu kluczyków do pojazdu i dokumentów pojazdu, przy czym wydanie pojazdu, kluczyków i dokumentów następować ma na parkingu przed budynkiem położonym w G. przy ul. (...) oraz nakazał pozwanemu K. K. (2) dopuszczenie powódki K. K. (1) do współposiadania samochodu marki V. (...) poprzez udostępnienie powódce tego pojazdu do wyłącznego korzystania przez ostatnie dwa tygodnie każdego miesiąca to jest: w miesiącach styczniu, marcu, maju, lipcu, sierpniu, październiku i grudniu od 18 do 31 dnia tych miesięcy, w miesiącu lutym od 15 do 28 dnia tego miesiąca, a w miesiącach kwietniu, czerwcu, wrześniu i listopadzie od 17 do 30 dnia tych miesięcy, w tym wydanie powódce odpowiednio w dniach 18 stycznia, marca, maja, lipca, sierpnia, października i grudnia, 15 lutego i 17 kwietnia, czerwca, września i listopada kompletu kluczyków do pojazdu i dokumentów pojazdu, przy czym wydanie pojazdu, kluczyków i dokumentów następować ma na parkingu przed budynkiem położonym w G. przy ul. (...), a także nakazał pozwanemu K. K. (2) dopuszczenie powódki K. K. (1) do współposiadania przyczepy kempingowej KIP poprzez udostępnienie powódce tego pojazdu do wyłącznego korzystania przez pierwszy tydzień każdego miesiąca to jest od 1 do 7 dnia każdego miesiąca, w tym wydanie powódce w dniu 1 każdego miesiąca kompletu kluczyków do pojazdu i dokumentów pojazdu, przy czym wydanie pojazdu, kluczyków i dokumentów następować ma na parkingu przed budynkiem położonym w G. przy ul. (...), a nadto nakazał pozwanemu K. K. (2) dopuszczenie powódki K. K. (1) do współposiadania przyczepy towarowej N. nr rej. (...) poprzez udostępnienie powódce tego pojazdu do wyłącznego korzystania przez pierwsze dwa tygodnie każdego miesiąca to jest od 1 do 14 dnia każdego miesiąca, w tym wydanie powódce w dniu 1 każdego miesiąca kompletu kluczyków do

pojazdu i dokumentów pojazdu, przy czym wydanie pojazdu, kluczyków i dokumentów następować ma na parkingu przed budynkiem położonym w G. przy ul. (...),

Sąd kosztami postępowania obciążył pozwanego i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 40 zł oraz nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach od pozwanego kwotę 960 zł tytułem brakującej części opłaty od pozwu.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że powódka i pozwany są małżonkami i żyją w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej. W skład ich majątku wspólnego wchodzi między innymi pojazdy: a) samochód osobowy marki M. nr rej. (...), b) samochód marki V. (...), c) przyczepa kempingowej KIP, d) przyczepa towarowa N. nr rej. (...).

Obecnie jedynie pozwany korzysta z tych pojazdów. Powódka nie posiada kluczy do tych pojazdów ani ich dokumentów.

Strony pozostają obecnie w konflikcie i toczy się między nimi sprawa o rozwód. Brak możliwości korzystania przez powódkę z przedmiotowych pojazdów spowodowany jest ukryciem przez pozwanego przed powódką tych pojazdów, jak również ich kluczyków i dokumentów. Powódka zwracała się bezskutecznie do pozwanego o wydanie jej tych pojazdów do korzystania. Strony nigdy nie umawiały się, iż powódka nie będzie korzystała z przedmiotowych pojazdów. Powódka chce korzystać z tych pojazdów jako z samochodów osobowych oraz dla celów rekreacyjnych i przywozu np. opału na zimę.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 34¹ k.r.o. każdy z małżonków jest uprawniony do współposiadania rzeczy wchodzących w skład majątku wspólnego oraz do korzystania z nich w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez drugiego małżonka. Przepis ten stanowi o dopuszczalności dochodzenia przez małżonków ochrony posesoryjnej i petytoryjnej we wzajemnych stosunkach między nimi. Sąd wskazał, że w zakresie ochrony petytoryjnej przepis ten jest przy tym odpowiednikiem przepisu art. 206 k.c. dotyczącego współwłasności w częściach ułamkowych. Zgodnie bowiem z art. 206 k.c., każdy ze współwłaścicieli jest uprawniony do współposiadania rzeczy wspólnej oraz do korzystania z niej w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozostałych współwłaścicieli. W ramach art. 206 k.c. współwłaścicielowi przysługuje ochrona jego uprawnień przewidziana w art. 222 k.c. dla właściciela.

Sąd wskazał, że powódka została pozbawiona możliwości korzystania z przedmiotowych pojazdów przez pozwanego, a pozwany nie wykazał, by strony umówiły się, iż jedynie on będzie korzystał z przedmiotowych pojazdów z wyłączeniem powódki. Powódce przysługuje więc uprawnienie do żądania dopuszczenia jej do współposiadania tych pojazdów w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozwanego.

W ocenie Sądu przedstawiony przez powódkę zakres współkorzystania przez nią z przedmiotowych pojazdów daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozwanego. Sąd zwrócił uwagę, że strony, pozostając obecnie w konflikcie, nie są w stanie korzystać z tych pojazdów łącznie, w tym samym czasie. Stąd zasadnym jest, by powódka korzystała z nich przez 2 tygodnie albo tydzień w każdym miesiącu, a pozwany w pozostałym czasie. Sąd nadto wskazał, że aby powódka miała możliwość korzystania z tych pojazdów niezbędne jest przy tym nie tylko wydanie jej samych pojazdów ale również kluczyków do tych pojazdów oraz ich dokumentów, na czas, gdy będzie z nich korzystać. Z tych względów na podstawie art. 34¹ k.r.o. w zw. z art. 222 § 1 k.c. Sąd, w punktach 1 do 4 wyroku, nakazał pozwanemu dopuszczenie do współposiadania tychże pojazdów, szczegółowo określając terminy, w jakich ma dochodzić do wydania powódce tych pojazdów, kompletu kluczyków do nich oraz dokumentów oraz miejsce, w którym ma do tego dochodzić..

Sąd nie podzielił twierdzeń pozwanego, iż żądanie powódki pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, wobec wielości spraw sądowych między stronami i konfliktu między nimi, albowiem powódka, jako współwłaścicielka pojazdów, ma uprawnienie do korzystania z nich, wynikające z treści art. 222 § 1 k.c. i art. 34¹ k.r.o.,

a pozbawienie jej tego uprawnienia, wobec uznania jej roszczenia za niezgodne z zasadami współzycia społecznego, mogłoby nastąpić jedynie w wyjątkowych sytuacjach, które w przedmiotowej sprawie nie występują.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz nakazał ściągnąć od pozwanego pozostałą część opłaty od pozwu, od której powódka była zwolniona, zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 roku, poz. 1025) w zw. z art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia wniósł pozwany.

Zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 346 k.c. poprzez jego niezastosowanie i orzeczenie o dopuszczeniu uczestniczki do współposiadania samochodów osobowych oraz przyczepy kempingowej, a także przyczepy towarowej poprzez udostępnienie ww. pojazdów powódce do wyłącznego korzystania w określonych dniach miesiąca, podczas gdy nie jest możliwym ustalenie zakresu współposiadania przedmiotowych ruchomości. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 206 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i orzeczenie o dopuszczeniu powódki do współposiadania samochodów opisanych w sentencji wyroku w ten sposób, iż powódka będzie miała prawo do wyłącznego korzystania z ww. samochodów przez określone dni miesiąca z jednoczesnym wyłączeniem prawa drugiego współwłaściciela- pozwanego prawa do korzystania z pojazdów we wskazanych okresach, podczas gdy ograniczenie takie stanowi naruszenie uprawnień współwłaściciela do współposiadania i korzystania z rzeczy.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania wg norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja musiała odnieść skutek aczkolwiek z innych powodów niż wskazanych w apelacji.

Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c., pozew, niezależnie od spełnienia warunków formalnym każdego pisma procesowego, winien również zawierać dokładnie określone żądanie. Dokładnie określone żądanie wyznacza bowiem granice litispendencji oraz granice orzekania. Jak wskazał Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 2 maja 1957r. (II CR 305/57), sądowi nie wolno zasądzić czegokolwiek na podstawie innego stanu faktycznego niż ten, który jest podstawą powództwa. Uwzględnienie roszczenia na podstawie innej podstawy faktycznej niż wskazanej w pozwie, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 października 1993r. (I CRN 156/93), stanowiłoby zmianę powództwa, do czego sąd nie jest uprawniony.

Mając na względzie powyższe, należało uznać, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy, a to wobec bardzo lakonicznego określenia żądania pozwu, obowiązek określony w formie wyrzeczonej w sentencji zaskarżonego wyroku nie nadawał się do skutecznego wyegzekwowania. Ogólnikowe oznaczenie składników majątku wspólnego nie było wystarczające do rozpoznania istoty sprawy.

Z tych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji po myśli art. 386 § 4 k.p.c.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy, w zależności od stanowiska strony, w szczególności sprecyzowania żądania pozwu, kierując się przy tym obowiązkiem skutecznego wykonania obowiązku sformułowanego w sentencji orzeczenia, udzieli lub odmówi ochrony prawnej żądaniu pozwu.

SSR (del.) Roman Troll SSO Andrzej Dyrda SSO Anna Hajda